

אבחון ASD אינטגרטיבי באמצעות כלים סטנדרטיים

ד"ר טלי גב, אוניברסיטת בר אילן
סנדרה ישראל יעקב, בית אחד, העמותה לילדים בסיכון

סוגי כלים לאבחון

□ ראיון

□ אינטראקציה מובנית

□ תצפית במסגרת החינוכית

□ שאלונים להורים ולצוות החינוכי

ראיון התפתחותי עם הורים

Autism Diagnostic Interview-Revised (ADI-R)

□ גילאי 24 חוד' – בגרות

□ הערכת תפקוד עכשווי, ותפקוד בגילאי 4-5

□ אלגוריתם אבחוני המתייחס ל: קשיים בתקשורת, קשיים באינטראקציה חברתית, התנהגות חזרתית מוגבלת ונוקשה, הגיל בו החלו הסמפטומים.

□ אלגוריתמים שונים לילדים מתחת ומעל גיל 4.

□ תוקף ומהימנות טובים.

הערכת תפקוד עכשווי של הילד

Autism Diagnostic Observation Schedule (ADOS-2)

□ גילאי 12 חוד' - בגרות

□ אינטראקציה מובנית למחצה עם הילד, כוללת פעילויות משחק, תיאור, הדגמה ושיחה.

□ אלגוריתם אבחוני המתייחס ל: קשיים בתקשורת חברתית והתנהגות סטראוטיפית.

□ מתקבל מדד לחומרת הסימפטומים והקשיים.

□ תוקף ומהימנות טובים.

הערכת תפקוד עכשווי של הילד

Autism Diagnostic Observation Schedule (ADOS-2)

□ מודול פעוטות : 12 – 30 חוד', בשלב הפרה וורבלי / מילים בודדות

□ מודול 1: 31 חוד' ומעלה, בשלב הפרה וורבלי / מילים בודדות

□ מודול 2: ילדים עם צמדי מילים / משפטים קצרים. ★

□ מודול 3: ילדים עם שפה שוטפת תואמת גיל 4 ומעלה.

□ מודול 4: מתבגרים (מעל גיל 12) ומבוגרים צעירים עם שפה שוטפת

תצפית במסגרת החינוכית

□ הכרחית במקרים של ילד בתפקוד מאד גבוה, כנראים פערים בין ממצאי ה ADOS, ADI, דיווחי מורים/גננות.

□ תצפית בזמן פעילות מובנית ובזמן פעילות חופשית (לדוג' סוף שיעור והפסקה, מפגש בגן וזמן חצר)

□ עורך התצפית: הפסיכולוג המאבחן, פסיכולוג הגן/ביה"ס, מתאם שילוב מהמתי"א

תצפית במסגרת החינוכית

על מי: ילדים בתפקוד מאד גבוה, ילדים שיש פערים בין ממצאי ה ADOS, ADI, דיווחי מורים/גננות שלהם

מתי: בזמן פעילות מובנית ובזמן פעילות חופשית (לדוג' סוף שיעור והפסקה, מפגש בגן וזמן חצר)

על מה:

תקשורת: שיחה, שיתוף בחוויות, שימוש במחוות

אינטראקציה חברתית: קשר עין, הבעות פנים מופנות כלפי האחר, הנאה משותפת, כמות ואיכות יזימה חברתית והיענות חברתית

התנהגות חזרתית ומוגבלת: שפה סטראוטיפית, עניין סנסורי יוצא דופן באנשים/חפצי משחק, מנייריזם, תחומי עניין יוצאי דופן/ אינטנסיביים, חזרתיות במשחק, פעילויות, שיחה

שאלוני הורים/גננות ומורים

□ שאלוני סינון: SRS ,CAST ,M-CHAT

□ שאלוני הערכת תפקוד עכשווי: VABS II

אינטגרציה

שי בן 9, תלמיד כיתה ד'. הוריו פונים לראשונה להערכה בהמלצת בית הספר בשל קשיים התנהגותיים וחברתיים משמעותיים.

שאלוני סינון : CAST+SRS עוברים את הסף.

ברקע ההתפתחותי : התפתחות פסיכומטורית ושפתית תקינה. אך מהגיל הצעיר מתוארת רגישות חושית: שי התקשה להרגיע עצמו כתינוק, ברון באוכל, מתקשה להסתגל לשינויים ומעברים. בגן חובה שי הופנה לאבחון בשל קשיים גרפומטוריים וקיבל טיפולי ריפוי בעיסוק.

ממצאי ADI

אינטראקציה חברתית – קשר עין מווסת, משתף, קושי בהפגנת אמפתיה, אינו יוצר קשרים חברתיים משמעותיים.

תקשורת – יכולת שפתית טובה, אינטונציה חזרתית, שפה תבניתית, יכולות שיחה טובות אך מוגבלות לתחומי עניין, שימוש במחוות תואם, קושי בחיקוי ובמשחק דמיוני.

תחומי עניין והתנהגויות סטריאוטיפיות – תחומי עניין ממוקדים, התנהגויות חזרתיות, עניין חושי וקושי עם שינויים.

ממצאי ADOS2

תקשורת חברתית – יכולות שיחה תואמות ושימוש במחוות תואם.
קשר עין מווסת, טווח הבעות פנים מצומצם, קיימת הנאה משותפת, קושי בתובנה. איכות היוזמות והתגובה החברתית מוגבלת, הדדיות מצומצמת

תחומי עניין והתנהגויות סטריאוטיפיות - תחומי עניין, שפה סטריאוטיפית.

תצפית בבי"ס

זמן שיעור – קשוב, מתארגן בהתאם, משתתף לעיתים, עובד עצמאית, יוצא מהכיתה פעמיים לשירותים.

זמן הפסקה - נשאר יושב במקומו מכין שיעורי בית

יוצא לחצר ומסתובב חסר מטרה

ילד מכיתתו ניגש אליו בשאלה, שי עונה וממשיך ללכת

בהישמע הצלצול שי ממהר לכיתה, ילד מהכיתה עוקף אותו

במדרגות ונכנס לפניו לכיתה, שי פורץ בבכי וצועק בקולי קולות כי כולם שונאים אותו.

מתן אבחנה

שאלוני הסינון □

ADI □

ADOS □

תצפית במסגרת החינוכית □

התרשמות קלינית □

תומכים באבחנה של ASD

הסוף

תודה על ההקשבה

טלפון – 03-7339300/337 ■ פקס – 03-7339330

מיסודה של העמותה לילדים בסיכון

רח' אשרמן יוסף 18א', תל-אביב 67199

www.bait1.co.il

